

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2010. február

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Kiss Miklós (ev. esperes, Mosonmagyaróvár)

A hónap igéje: Mert a szegény nem fogy el a földről, azért parancsolom neked, hogy légy bőkezű az országodban levő nyomorult és szegény testvéredhez. (5Móz 15,11)

A karácsony előtti napokban néztem a televízió egyik hírműsorát, amelyben megdöbbentő képek kíséretében adtak hírt arról, hogy milyen sok rászoruló ember jelent meg egy ételosztásnál. A Blaha Lujza téren állították fel a kon-

dért, és az éhes emberek több száz méter hosszú sorban vártak türelmesen arra, hogy egy tányér meleg étel kerüljön a gyomrukba. A képek drámaiságát még tovább fokozta, hogy a sorban nem pusztán rongyos ruhákba öltözött hajléktalanok álltak, hanem olyan emberek is, akik az egyre jobban elszegényedő polgári középosztályhoz tartoztak. A kopottas, viseltes, de tiszta ruhákba öltöztek között többen szégyellték szegénységüket, és nem vállalták, hogy arcukat mutassa a kamera.

A közelmúlt másik drámai eseménye a világ egyik legszegényebb államában, Haitin történt. Pusztító erejű földrengés döntötte romba a fővárost és környékét. A halottak száma elérte már a százötvenezeret, a sebesültek száma még több, és a hajléktalanná vált emberek száma milliós nagyságrendű lehet. A tudósításokban éhez, nyomorúságos körülmények között élő, segítségért, élelemért és vízért könyörgő embereket látni. A hiány ráadásul agressziót váltott ki a nélkülözőkből. Segélyszállítmányokat és raktárakat támadtak meg

fegyveresek, és mindenfelé fosztogató bandák járnak a környéket. A különböző országokból érkező segélyszervezetek munkatársai állandó életveszélyben látják el feladatukat.

Amerre nézünk, mindenhol szegénységgel és éhez, nélkülöző emberekkel találkozunk. A szegénységet minden kor kitermelte. Hiába teremtett az Isten olyan világot, ami mostani körunkban is bőségesen elláthatna földi

javakkal minden embert, a bűn ezt is tönkretette. A kapzsiság és mohóság az akadályja annak, hogy minden ember egyenlő mértékben részesedjen a föld kincseiből. Amíg egyesek mérhetetlen vagyonokat birtokolnak, addig a többség számára a napi betevő falat megszerzése is komoly gondot jelent. A szegénység ilyen formán meg nem szüntethető, de mindenképpen csillapítható, enyhíthető.

Az öskeresztény gyülekezetekben a szegények és gazdagok ellentéte feloldódott, köszönhetően annak, hogy a gyülekezetek tagjai vagyonszövetségben éltek. Igaz, a motiváció az ő esetükben egészen más volt. Miután az első keresztények meg voltak arról győződve, hogy Krisztus második eljövetele küszöbön áll, így az anyagiak hiábavalóságát hirdelve a tagok javaikat pénzzé tették, és az így befolyt összegből szere-

tetakiókat és szeretetlakomákat (agape) szerveztek. Nem volt közöttük éhez, mindenki szükségletei szerint részesült a közös javakból.

Napjainkban erre a motivációra nem számíthatunk. Ám a segítségre nagy szükség lenne. A szolidaritásnak alapvető erkölcsi normának kellene lenni. Az egoista gondolkodás mellett azonban – amit egyesek tudatosan gerjesztenek – a szolidaritás érzése sok emberből eltűnt. Az ember arra hajlik, hogy csak magára gondoljon. Az áldozathozatal egyáltalán nem természetes. Ez még akkor is igaz, ha egy-egy drámai, megrendítő esemény – mint most a haiti földrengés – el tudja érni azt, hogy szinte az egész világ összefogjon az áldozatokért.

Ahhoz, hogy az emberek valóban együttérzéssel és ténylegesen segítő szándékkal forduljanak az egyre nagyobb számban megjelenő szegények felé, önmagában a szánalom érzése még kevés. Ennél többre van szükség: hitre. Az áldozathozatal a hit próbája. Isten azt akarja, hogy a tehetős segítse a rászorulókat. Ne nézze el a bőségben élő azt, hogy testvére éhez és nélkülöz. Ahogy Jézus sem ment el érzéketlenül a szenvedő mellett, úgy a Jézus követéséből is ennek kell fakadnia.

Isten népe nem csak gazdag emberekből áll. Van szegény és van gazdag egyaránt. Isten mindkettőt ugyanúgy szereti, ezért ez az ige nem választható dologként, hanem kötelezettségként írja elő azt, hogy „légy bőkezű az országodban levő nyomorult és szegény testvéredhez.”

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
főbb információi, eseménye**

**A Magyarországi Evangélikus Egyház
Déli Egyházkerülete**

- pályázatot hirdet énekszövegek magyarítására -

A Lutheránus Világszövetség következő nagygyűlését 2010-ben Stuttgartban tartja. Az előkészületek során az LVSZ megjelentette a nagygyűlés fő énekét, valamint a világ evangélikusságának közkedvelt és jellegzetes mai énekeit azzal a céllal, hogy ezek az énekek mindannyiunk közös énekeivé váljanak.

Szeretnénk bekapcsolódni a világ evangélikusságának ebbe a lelket és közösséget építő kezdeményezésébe, és Magyarországra is elhozni hét mai evangélikus éneket.

Ezért pályázatot hirdetünk – hangsúlyozottan nemcsak a déli kerületbe tartozók részére – hét énekszöveg fordítására.

Csak olyan szövegeket tudunk befogadni, amelyek megfelelnek a pródiák szabályainak, és alkalmasak a közösségi éneklésre.

A pályázatokat szakértő bizottság fogja elbírálni, és minden ének esetében egy fordítást jutalmaz. Ez összesen hét díjat jelent.

A díjak összege: énekenként nettó 25.000 Ft

A pályázatot annak tudatában írjuk ki, hogy az evangélikus közösség születése óta törekszik arra, hogy minden korban megszólaljanak az Istent dicsérő, igéje megszólító szavára válaszoló énekek. Egy élő közösség minden időben továbbviszi örökölt dallamait, énekeit, és hozzáteszi ezekhez a sajátját, hogy továbbadhassa következő generációknak. Ebbe a tradíció-folyamba hívjuk e pályázattal mindazokat, akik a feladathoz lelket, adottságot és kedvet éreznek.

A pályázat leadási határideje: 2010. március 1.

Módja:

- a déli kerület honlapjáról letölthető a hét ének (<http://del.lutheran.hu>)
- a fordításokat jelígével ellátva kérjük a püspöki hivatalba beküldeni, kizárólag postai úton (1088 Budapest, Puskin u. 12.)
- egy belső, zárt borítékba kérjük elhelyezni a pályázó nevét és címét.

- Győr, 2010. március 6. szombat – Luther-olvasókör

Szeretettel hívjuk és várjuk a győri és Győr környéki pedagógus testvéreket és más érdeklődőt is legközelebbi olvasóköri együttlétünkre. Az alkalom március 6-án, szombaton 10 órakor kezdődik az egyházkerület győri székházában (Bajcsy Zs. u. 26.).

Pongráczné Gaál Elvira és Isó Dorottya szervezők

MEGHÍVÓ

Szeretettel hívunk minden testvérünket hagyományos

EGYHÁZKERÜLETI NAPUNKRA,

amelyet a bakonycsernyei evangélikus templomban
(Bakonycsernye, Dózsa Gy. u. 1.)
tartunk **2010. február 27-én** (szombaton).

A részletes programot hetilapunkban, az Evangélikus Életben,
valamint honlapunkon közöljük.

Az ebédlétszám miatt nyomatékosan kérjük testvéreinket, hogy
részvételi szándékukat **legkésőbb február 22-ig** jelezzék
a szokásos módon a győri püspöki hivatalban.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Elnöksége

FELHÍVÁS

**A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Püspöki Hivatala
értesíti a hatéves képzésben részesült,
2008 augusztusa előtt ordinált beosztott lelkészeket, hogy
a 2010. június 10-re tervezett
parókusi alkalmassági vizsgálatra
2010. február 20-ig kell írásban jelentkezni
a püspöki hivatalban
(9001 Győr, Pf. 1639).**

**A püspöki hivatal a jelentkezések beérkezése után
küldi ki az írásbeli feladatok
és szóbeli tételek anyagát.**

**Egyházunk Elnöksége ebben az évben is kéri
gyülekezeti tagjainkat és minden
– egyházunk szolgálatát támogató –
adózó állampolgárt, hogy adójuk
egyházak részére felajánlható 1%-át a
Magyarországi Evangélikus Egyház
részére ajánlják fel, melynek technikai száma:**

0035

Köszönettel a MEE Elnöksége

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület lapja**

Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

**Lapunk legközelebbi száma
2010. március 7-én
jelenik meg**

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula
Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.
Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169
Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639
Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Líceum)
Felelős kiadó: Tölli Balázs
Telefon: 99/512-430
Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 950 példányban
Kapható: a diplomokban, gyülekezeti iratterjesztésben
Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 40 €
E-mail: harangszo@lutheran.hu
Internet: www.harangszo.hu
ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

24. A hamu

Egyházkerületünk lapjának februári számát a nagyböjt kezdete környékén vesz-
szük először kézbe. A nyugati keresztény-
ség hagyománya szerint nem a böjti idő-
szakra eső első vasárnap, hanem az előtte
lévő szerdával, hamvazószerdával kezdődik
a negyven napos nagyböjt. Evangélikus
egyházunk számon tartja ezt a napot, ha
nem is ünneplő istentisztelettel. A nap neve
a római katolikus egyház liturgikus gyakor-
latával, a hamvazással kapcsolatos.

A hamu anyagát tekintve az égés egyik
végterméke. A lobogó lángnak, az izzó
paráznak a halála. Ahol még fával tüzel-
nek, előbb el kell takarítani, hogy ne fogja
el a levegőt az új tűz gyújtásakor. Gyer-
mekkoromból emlékezem, hogy édesanyám
milyen gonddal törölte le a kemencéből
frissen kiszedett kenyér aljáról a netalán
rátapadt hamut. Az élet jeléről az élet vége
jelét. Arra jó volt a hamu, hogy télen fel-
szórják vele a síkos, csúszós járdát, vagy a
hamu felhasználásával készült lúgban sza-
pulják a frissen font kendert és a nehezen
mosható vászoneműt.

A hamunak azonban gazdag, biblikus
jelképe is van, különösen az Ótesta-
mentumban. Egyszerre jele a mulandóság-
nak és a bűnbánatnak. Ábrahám, „bár csak
por és hamu”, könyörög Sodómáért. (1Móz

18,27) Jób gyásza és bűnbánata jeleként
hamuba ült. (Jób 2,8) Ézsaiás kérdőre vonja
népét, hogy elegendőnek tartják-e a bőjthöz,
hogy zsákruhába öltöznek, és hamut szór-
nak maguk alá. (Ézs 58,5) Jónás megtérésre
hívó prédikációjára Ninive királya dísruháj-
át levette hamuba ült. (Jón 3,6) Az ótesta-
mentumi nagy engesztelő napon a főpap az
áldozati állatok hamujával hintette meg a
népet. Volt honnan venni a nagycentki Szé-
chenyi-kripta lejáratainak feliratát: „Voltunk,
mint ti, lesztet, mint mi, por és hamu.”

Az Újtestamentumban kétszer találko-
zunk a hamu jelképeivel. „Ha
Tiruszban és Szidonban történtek volna
ezek a csodák, amelyek bennetek történtek,
régén megtértek volna zsákbán és hamu-
ban” – feddi Jézus a szavának ellenállókat.
(Mt 11,21) A Zsidókhoz írott levélben a
hamuval való meghintés már csak negatív
előkép Jézus Krisztus megtisztító áldozatá-
hoz. A „mennyeivel inkább” jelzi a két ese-
mény értékbeli különbségét. (Zsid 9,13–14)

A korai kereszténységben a nyilvánosan
vezeklők fejére hintettek hamut. A nyilván-
os vezeklés megszűntével a hívők homlo-
kára rajzoltak hamuval keresztet. Ez a ha-
gyomány él a katolikus egyház hamvazási
ritusában ma is. „Emlékezz, ember, hogy
por vagy, és porrá leszel.” Vagy: „Tartsatok

bűnbánatot, és higgyetek az evangélium-
ban!”

Evangélikus egyházunknak – bár a böjti
időszakot hamvazószerdától számítja –
nincsen hamvazási ritusa. Meglepődtem,
amikor a finn evangélikus egyház hetilapjá-
nak, a Kotimaa-nak egyik pár évvel ezelőtti
számában egy lila ornátusban lévő evangé-
likus lelkészt láttam, amint hamu-keresztet
rajzol egy hívő homlokára.

A hamvazás tiszteletre méltó, de ideig-
lenesen viselt jele a bűnbánatnak. Letörlik a
hamu-keresztet, hiszen a mi körülményeink
között inkább gúnyolódásra alkalmat adó,
hivalkodásnak tűnő és talán feszélyező jel
lenne, mintsem a bűnbánat, és a kereszt
megtérésre hívó üzenetének a jele.

A hamu-kereszt szimbólumára, akár-
csak a többi keresztény jelre és jelképre is
áll az Ótestamentum és az Újtestamentum
közös figyelmeztetése: nehogy a jel elváljék
a keresztény ember belső magatartásától! A
bűnbánat és a megtérés jele nem helyettesít-
heti a bűnbánatot és a megtérést. A jelet
nem vettük át, de tisztelettel és megbecsü-
léssel gondolunk azokra a keresztény testvé-
reinkre, akiknek a számára ez a jel bűnbá-
natra és Krisztus Urunk bűneink büntetését
viselő, életünket és halálunkat hordozó ir-
galmára emlékeztet.

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Egyháztörténeti mozaikok...

Atyáink az ó- és középkorban

A bencés rend alapítója: nursiai Benedek (480 körül – 545)

Az egyháztörténetről nem lehet szólni a
szerzetesrendek említése nélkül. Róluk szól
a következő „mozaik” Ez az egész egyházat
átfogó folyamat korán kezdődött. Már a
második századból tudunk egyesekről, akik
a világ bűneiből és az egyház elvilá-
giasodásából igyekeztek kimenekülni, hogy
csak Istennel közösségben éljenek. „Krisz-
tus atlétáinak”, a görög eremos (puszta)
szókból remetéknek nevezték őket, s a ké-
sőbbi csoportos letelepedésükből születtek a
szerzetesrendek. Tagadhatatlan, hogy a hit
terjedésén túl a kultúra hordozói is voltak.
Más kérdés, hogy „magasabbrendű” életnek
tartották a mindennapi, családi és világi élet
mellett a pápi rendben és a „laikusok” kö-
zött.

Benedek az itáliai Nursiában született
480 körül. Fiatal korát Rómában töltötte,
ahol akkori egyetemi tanulmányait végezte,
és közhivatali szolgálatra készült. Róma
még állt, élete „pezsgett”, de a különböző
népek, királyok fenyegetései, a bukás árnyai
már érezhetőek voltak. Benedek nem jogi
tanulmányaival akart szakítani, hanem az
akkori „pezsgő” élettel. Szülőföldje hegyei-
be vonult vissza, itt egy remete mutatott
neki egy barlangot, ahol nemcsak oltalmat

talált, hanem a barlang csendjében egyre
inkább az Istennel való közösséget is. Soká-
ig ez a Romanus nevű remete gondoskodott
rőla, tőle kapott állatbőrből való ruhát is,
amit az egyiptomi szerzetesek viseltek.
Ebben a csendben élte Benedek imádkozó,
meditáló életét, de maga mondja el, hogy a
bűn és kísértés nem maradt el tőle.

Eleinte a hegyi pásztorok és a vidék
földművesei keresték fel, hogy tanácsot,
vigasztalást találjanak nála, imádságát kér-
ve. Nemsokára azonban egy környékbeli
kolostor szerzetesei keresték fel, s kérték,
legyen vezetőjük, „apátjuk”, ahogyan ők
mondták. Benedek egy ideig ellenállt a
hívásnak, de végül is megígérte, hogy ve-
tőjük lesz, és velük ment Vicovaróba. A
szerzetesek azonban hamar fellázadtak elle-
ne, s mérget keverték borába. Miközben
azonban Benedek a kereszt jelével megál-
dotta poharát, az kiesett kezéből és össze-
tört. Tudta, miről van szó, csak ennyit mon-
dott: „Menjete, testvéreim, keressetek más
apátot magatoknak.” Visszavonult magá-
nyába.

De egyre inkább érezte, hogy a terjedő
szerzetesség reformra szorul. S amikor fiata-
lok gyűltek köréje, s kérték, legyen vezető-

jük, nem tagadta meg. Monte Cassino ma-
gaslatán született meg a Benedek-rend
„törzskolostora.” A környéken, később
messzebb is egyre több kolostor született.
Mindezek a Benedek által írt „regulák”,
szabályok alapján éltek. Ez a szabályzat
előírta a napi hét alkalommal való össze-
gyülekezést Isten imádatára és az imádsá-
gra, éneklésre. De ugyanennek a rendnek volt
alapja röviden az „ora et labora” – „imád-
kozzál és dolgozzál” – jelszó is. A kolostori
élethez nemcsak az Istennel való közösség
ápolása tartozott, hanem a kemény földmű-
velés és a kultúra őrzése, a tanítás is a bete-
gek ápolása mellett. Így született meg és
terjedt el Európában – sokáig egyetlen
rendként – az „Ordo Sancti Benedicti”
(OSB), régióként kongregációkban egye-
sülve, majd lassan születtek a többi szerze-
tesrendek. S amikor később a rendek maguk
is érezték a belső bajokat és az újlás szük-
ségét, ezen a renden belül indult el a híres
„cluny-i reform”, a rendek elvilágiasodása
ellen.

(Folytatás a 4. oldalon.)

(Folytatás a 3. oldalról.)

Magyarországon 996-ban jelentek meg először a dunántúli Szent Márton hegyen. 1001-ben királyi rendelet biztosította jogukat. A 13. században már 90 kolostoruk volt csak itthon. II. József császár ezt a rendet is betiltotta 1782-ben, de 1802-ben újraindulhattak. 1950-ben ez a rend nem szűnt meg teljesen, hanem „maximálták” létszámát (kerekén háromszázan voltak).

Ma a világon kilencezer bencés szerzetes él kolostorokban. Itthon Bakonybélben, Budapesten, Győrben, Pannonhalmán és Tihanyban van rendházuk.

Benedek aznap halt meg, amely napot maga jelölt meg elmenetele napjául. Megásatta sírját is. Magához vette Krisztus testét és véréjét, az ég felé tárta kezét imádkozva – így halt meg 545-ben, március 21-én.

„Benedictus” neve áldottat jelent, de mi, amikor tisztelettel emlékezünk meg róla, és köszönjük európai, sőt világméretű szolgálatát – még akkor is, ha protestánsként más véleményünk van a szerzetesrendekről –, tudhatjuk, hogy ő Istent akarta áldani egész életével és szolgálatával.

MEGHÍVÓ

az EKME támogatói körének, barátainak

„Változott-e a világ 100 évvel az edinburgh-i missziós világkonferencia után? – címmel rendezzük

KÖZGYŰLÉSÜNKET és KÜLMISSZIÓI NAPUNKAT

Szeretettel hívjuk testvéreinket a 2009. év összefoglalójára. Isten iránti hálával számolunk be a száz évvel ezelőtt megalakult egyesület ünnepeiről, eredményeiről, és ismertetjük további feladatainkat. Annál is inkább fontos ez az alkalom, mert a mandátumok lejártával újra kell választanunk elnökségünket, amelyben változások is várhatók.

Kérjük azért, hogy minél nagyobb létszámban, a missziói köröket is képviselve jöjjenek Testvéreink a

2010. február 27-én 10–15 óra között a Deák téri evangélikus gyülekezet nagytermében rendezendő alkalmunkra, melynek programja:

Reggeli áhítat – dr. Korányi András

teológiai tanár

Előadások: D. dr. Harmati Béla ny. püspök és Anna-Marie Kool professzor

Kávészünet

Közgyűlés – elnöki beszámoló

B. Pintér Márta, Zalán Péter,

- pénztárosi beszámoló

- számvizsgálói jelentés

- a választási jelölőbizottság jelentése

- választás

- költségvetési tervezet

- a szavazatszámolás eredménye

- az új vezetőség megválasztása – Brebovszky

Gyula örökös tiszteletbeli elnök

Ebédészünet

Kenyai misszióban – Bence Zsöfi

Úti áldás – B. Pintér Márta

„Misszió és egység”

- Ökumenikus imahét 2010 -

Ebben az esztendőben január 18. és 24. között rendezték meg az ökumenikus imahét alkalmait. Számos istentiszteletet tartottak hazánkban is a különböző felekezetek tagjai egymás templomaiban. Az alábbiakban egyházunk elnök-püspökének, Ittész Jánosnak az imahét zárónapján, január 24-én az uraiújfalui evangélikus templomban elmondott igehirdetéséből közlünk részleteket. A prédikáció teljes terjedelmében egyházunk hetilapjában, az Evangélikus Élet 2010. január 31-i számában olvasható.

„Hiszen az Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, békesség és a Szentlélekben való öröm; mert aki ebben szolgál Krisztusnak, az kedves az Isten előtt, és megbízható az emberek előtt. Azokra a dolgokra törekedjünk tehát, amelyek a békességet és egymás építését szolgálják.” (Róm 14,17–19)

Főtisztelendő püspök úr, szeretett pap és lelkész testvérek, Krisztusban szeretett testvéreim, ünneplő gyülekezet!

... És most véget ér ez a szent hét. Lehet, hogy sokan azzal a sóhajjal térnek most haza otthonukba, gyülekezetükbe, egyházközségükbe, talán egy maroknyi kis falusi közösségbe: milyen kár, hogy véget ért. Az ökumenikus imahét alkalmi 2010-ben ma este véget érnek. De az emmausi út mindennap újrakezdődik. Mert nagy machinátor a sátnak, aki a megszületni akaró vagy éppen megszületett reménységet és örömet, engedelmisséget és bizonyosságot olyan könnyen ki tudja törölni a szívünkéből. Napról napra kell Jézusra tekintő hittel, a tanúk szavára figyelve, az Isten igéjét hallgatva ezt az utat végigjárni. Hogy ez mennyire így van, arra jó példa a ma estére kijelölt epistolai szakasz, a *Római levél* felolvasott néhány verse.

Milyen nagy lendülettel indult a Lélektől vezetve és általa megáldva a népek apostola. Pál apostol a missziói útra! Gyülekezetek születtek szolgálatára nyomán élő, éltető közösségként. Eljutott az evangélium immár a birodalom fővárosába is. Együtt éltek ebben a közösségben pogány és zsidó háttérű keresztyének. S felütötte a fejét közöttük is a békétlenség. Jelentéktelen dolgokat mindennél fontosabbnak állítottak be, és nem tudtak békességben élni.

... Pál apostol meggyőző gondolatmenettel inti a római keresztyéneket, hogy valóban ne keverjék össze a lényegtelenet a fontossal. Mert Isten országában hitük által némelyek szabadok lehetnek arra, hogy egyenek a pogány áldozati húsból. Másokat pedig hitük nem szabadít fel erre. De ettől függetlenül Jézus Krisztusban, az ő szeretetében egyek és az Isten országának polgárai. És ekkor fogalmazza meg az apostol, napi „emmausi útjaink” feladataikat az üzenetet, amelyet most a véget érő imahét utolsó estéjén a szívünkre helyez.

Becsüljétek meg azt – üzeni ez a szakasz –, amit kaptatok, amit a titeket tanító tanúk tudomásotokra hoztak, amiben felnőttek. Becsüljétek meg közösségeitek értékeit. De vegyétek észre, hogy a másik közösségben is, ahol talán más módon, más könyvet, más bibliafordítást használva gyülekeznek emberek Jézus Krisztus köré, ott is jelen van az Isten országa Jézus Krisztus által. Erről maga tanúskodik: az Isten országa közöttük van. Arra figyeljétek, ami a lényeg. Az Isten országa nem emberi szokásokban, történelmi tradíciókban van elrejtve – Isten országa az igazságban, a békességben és a tanítványi örömben adatik nektek.

... Igen, testvérem, hisszük, hogy a földön küzdő egyház vándor népe – bár különféle családokban él – mégis egy lehet békességben. Vannak közöttünk különbségek – nem vagyunk képzetelték és álszentek, ezért erről is beszélünk fájó szívvel. De azt is tudjuk, hogy a konfliktusokat, különbségeket nem szabad szekértáborok építése közben municióvá formálni. Lehet beszélni, igen, olykor eszmét cserélni, teológiai vitát folytatni, de mindig úgy, hogy közepén ő áll, aki tanúságra hívott el bennünket. Így értem ezen az estén a nagyon jól ismert, Jézus Urunk által a boldogság egyik titkákat elmondott ígét: „*Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak nevezetnek.*”

Testvéreim, legszentebb ügyünket sem lehet haraggal, dúlva-fúlva, gyűlölettel védeni. Átütő ereje a Krisztus békességének van, amely a velünk egyet nem értőt is megbékíti, és a mi szívünket is megcsendesíti. Hiszen hallottuk, *János evangéliumában* újra és újra felcsendül, hogyan szól a Mester feltámadása után tanítványaihoz: Békesség nektek! Ez az Isten országának titka. A Jézusban való békesség. S újra mondom: nem vagyunk sem álszentek, sem beképzelték ebben, a Krisztusban való békességben. Hiszük, hogy mégis egyek vagyunk, és megélünk és megérzünk valamit az eljövendő – látható, tapasztalható – Isten országa végső, gyönyörűségei valóságából.

És az öröm. Ez nem ugrabugráló, utcasarkon táncoló, handabandázó magatartás. Ez a tanítványok csendes derüje. Abból fakad, amiről Pál apostol tanúságtételét a hét egyik estéjén már hallottuk, hogy Isten szeretetétől semmi nem választhat el bennünket. Így születik a mégis-öröm, a mégis-derü. A halál révén is az élet győzelmét bízó és hívó szívvel elfogadó tanítványi öröme: szereteteink sírja mellett is, a magunk elmenetelére készülve is. Amikor körülmények, tragédiák súlyos terhe nehezedik ránk, ezt akkor sem veszítjük el. Bár lehet, hogy sírunk, de nem úgy, mint akiknek nincs reménységük. Bár lehet, hogy szívünkben ott az aggodalom, a napi küzdelem, harc félelme, de tudjuk, hogy az ő kezében, abban a drága, átszegezett kézben van mégis a győzelem, s ez vigasztal.

Testvéreim, ezek azok a kincsek, amelyeket nem lenne szabad sohasem félretenni, másodrendűnek tartani. Sok minden van, amit hátra kell szorítani, de az Istenben nyert igazság, a Jézus Krisztusban kapott békesség és a Szentlélek által napról napra újjászült öröm azok a kincsek, amelyek elkísérhetnek bennünket naponta a magunk emmausi útján. Ezt vigyék magukkal, testvéreim, és azt az örömet, hogy ezen a héten, ebben a közösségben más-más helyszínen, de minden alkalommal maga az Úr Jézus látott vendégül bennünket. Így tanított titkaik megismerésére, és így vezetett el arra a bizonyosságra, hogy békességünk van a Jézus Krisztusban nyert egységünkben. Tanúi vagyunk ennek. Amen.

Tubán József (ev. lelkész, Csorna)

A dunántúli egyházkerület jövője I.

2000-ben, amikor megalakult a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület, magam is tele voltam optimizmussal. Talán azért, mert tíz évvel ezelőtt én is fiatalabb voltam. Örömmel vettem az egyházkerület újjáéledését, de sokakkal együtt azt hittem, hogy mindent újra lehet kezdeni nagyjából onnan, ahol 1952-ben abba kellett hagyni.

Mára egyértelművé vált, hogy ami dunántúli evangélikus kegyességként sok tekintetben példaértékű volt, és máig érezteti a hatását, az nem minden esetben tiszta lutheri hagyomány, hanem sok tekintetben például református gyökerei vannak. Amellett, hogy a dunántúli evangélikusság egységét meg kell őriznünk, arra is oda kell figyelnünk a jövőben – mint ahogyan az elmúlt tíz esztendőben is kénytelenek voltunk ebbe az irányba fordulni –, hogy nem a hagyomá-

nyaiból élő népegyházat, hanem az igéből táplálkozó missziói egyházat kell építenünk és működtetnünk. Ebben természetesen bizonyos dunántúli hagyományokat is fel kell használnunk, de nem kritikátlanul.

Néhány hónappal az egyházkerület megalakulása után az akkor még Győr-Soproni Evangélikus Egyházmege vezetője a Mosonmagyaróváron 2001. március 24-én tartott presbiteri csendesnapjára egy előadást kért tőlem azzal kapcsolatban, hogyan képzelem el egyházkerületünk jövőjét. Az alábbi – részletekben közölt – előadás szövegét változatlanul hagyjuk, az olvasóra bízva az értékelést. Ha ma kellene előadást tartanom a témáról, sok tekintetben másképpen fogalmaznék...

A MEG NEM SZÜNT EGYHÁZKERÜLET

Talán kevesen tudják, hogy a mi hatalmas vízi országutunk, a Duna, még németországi szakaszán, amikor csak kis pataként vagy folyócskaként kanyarog a Fekete-erdő hegyei között, az év bizonyos hónapjaiban jó néhány kilométeren keresztül egyszer csak eltűnik. Bebújik a föld alá, és ott folytatja az útját, rejtett barlangi járatokban. Közben veszít is valamennyit a vízből. De aztán megint előtör a hegyek mélyéről, hogy egyre terebélyesedve olyanná váljon, amilyennek mi is ismerjük.

Ilyen eltűnő és előbukkanó folyó a mi Dunántúli Egyházkerületünk is. Rendeletek születtek 1952-ben arról, hogy elpusztuljon, napjainkban pedig arról, hogy újra megszülessen. Közben pedig titokban, rejtetten, nyomokban itt volt, és mi benne éltünk, bár ezt észre sem vettük.

Én életkoromnál fogva nem ismerhettem azt a régi Dunántúli Egyházkerületet, legfeljebb dokumentumokból vagy mások elbeszéléséből. Utólag visszagondolva azonban volt szerencsém találkozni vele akkor, amikor még bűvópataként húzódott meg evangélikus egyházunkban. Mint a német hegyek alatt a kis Duna.

Hogyan találkozhattam újjáalakulása előtt évekkkel a Dunántúli Egyházkerülettel?

1996 tavaszán – mint ötödéves teológus – két vagy három vasárnapon a jelenlegi gyülekezeteimben helyettesítettem a beteg lelkészt. A gyülekezetek egyike a kis falu, Tárnokrétai volt, amelyről talán még a megyében sem tudnak sokan. Mára szemmel láthatóan összezsugorodott, egykor lelkieken és anyagiakban gazdag, szintiszta evangélikus község, amely jól elbújik az egykori mocsárvidék mélyén. Csak tíz éve, hogy megszűnt úgynevezett zsáktelepülés lenni. A gyülekezetnek azokban az években sem volt és ma sincsen kántora. Ott álltam én, a helyettes, aki még lelkész sem voltam, a mainál is gyengébb énekhangommal. Talán tizenöt-húsz, többségében idősebb ember ült abban a viszonylag nagy gyülekezeti teremben, amelyben az október végi búcsútól húsvét vasárnapjáig azóta is tartjuk az istentiszteletet. Régi, a Dunántúli Énekeskönyvből ismert bőjti énekeket választottam, gondoltam, azokat mindenki ismeri. Amikor a harangszó elhalt, nekem kellett az éneket elkezdenem. És itt kezdődött az a csoda, amit én azóta a titokban létező Dunántúli Egyházkerülettel való első találkozásomként tartok számon. A régi dunántúli énekek – ennek a néhány embernek az ajkán – harsogtak a teremben. Beleharsogták az évszázados lutheri hitvallást, az ősi evangélikus hagyományokat a reményét vesztett világba! Ilyen énekléssel addig csak regényekben találkoztam... És az akkor már lelkészi szolgálatára készülő fiatalembernek meghatóan szép és lélekerősítő volt hallani ezeknek az akkor még ismeretlen embereknek lobogó egyházszerepéről tanúskodó énekét.

Csak mostanában értettem meg, hogy mit is jelentett mindez. Azt, hogy a hivatalos rendelkezések és egyháztörténetünkben is példa nélkül álló szétrombolása ellenére a Dunántúli Egyházkerület igazából soha nem halt meg! Amikor a zsinatokon, a Teológiai

Akadémián, a megközelíthetetlen palotáká átminősített püspöki székhelyeken, a hivatalos egyházi közéletben szinte még a nevét sem volt szabad kiejteni, esetleg csak heves elmarasztalással, Dunántúli Egyházkerületünk akkor is létezett, titokban, öntudatlanul. Ha máshol nem, hát olyan mocsarak közé rejtett, elfeledésre ítélt kis falvakban, mint az említett Tárnokrétai. Élt az emberek szívében. És a mába is talán éppen ezek az ismeretlen szívek mentették át.

Mi örömmel, mások talán megdöbbenve és keserűen vehették tudomásul, hogy ötven év kevés volt egy egész egyházkerület és a benne élő szellemiség teljes elpusztításához. Eppen ezért nem beszéltem én most sem – meg egyébként sem – Nyugati Egyházkerületről. Mert amit most kezdünk építeni, az még mindig a mi régi, szeretett Dunántúli Egyházkerületünk.

Folytatjuk.

Tanfolyam a betegekért

Iskolánkban több hónapon keresztül folyt a – felnőttek részére szervezett – házi betegápoló tanfolyam, melyen az érdeklődő fiatalok számára is lehetővé tettük a részvételt.

Néhány diák – egy soproni és egy környékbeli iskolából – élt is a lehetőséggel, és lelkesen látogatta a gyakorlatcentrikus foglalkozásokat. A tanfolyamot lezáró vizsgára ugyan nem jelentkezettek, de nagy örömmel töltött el bennünket maga a tény is, hogy egy ideig a csoporttal tartottak az ismeretszerzés útján.

Reméljük, hogy érdeklődésüket iskolánk egészségügyi orientációs osztályába való jelentkezésükkel is megerősítik, és a következő tanévtől intézményünk falai közt mélyítik el egészségügyi ismeretekre vonatkozó tudásukat.

Assisi Szent Ferenc imája beteggondozók részére (részlet)

„Uram, tégy engem a te békéd eszközévé,
Ahol gyűlölet lakik, oda szeretetet vigyek,

....
Ahol kétségbeesés, oda reményt,
Ahol szomorúság, oda örömet.

Uram, add,
Hogy inkább én igyekezzek vigasztalni,
Mint hogy vigaszt várjak...”

Balikóné Németh Márta

szakmai igazgatóhelyettes
Eötvös József Evangélikus Gimnázium
és Egészségügyi Szakközépiskola, Sopron

HOGYAN ÉRTHETNÉM...?

E rovatban foglalkoztunk már az apostoli szolgálattal, melyet a gyülekezetben az arra elhívott személy, a lelkész végezhet egyedül. (lásd: DH 2009. szeptember) Hogyan érthetjük akkor ennek összefüggésében a hívők egyetemes

papságának tanítását? – kérdezhetjük. Az alábbi cikk ebben a témában segít eligazodni bennünket!

Isó Dorottya (ev. lelkész, rovatvezető, Veszprém)

Ahol sok pap van együtt

Arra a kérdésre, hogy hol van sok pap együtt, egyházi körökben is sokan azt felelnék, hogy természetesen ott, ahol a lelkészek összegyülekeznek, mondjuk például egy lelkészgyűlés vagy egy lelkészkonferencia alkalmán. Ezért a kérdésre adott helyes válasz sokunk számára meglepő lehet: mindenhol sok pap van együtt, ahol istentiszteletre gyülekeznek össze, mert minden megkeresztelt hívő pap! Még mielőtt bárki is félreértené ezt, és úgy gondolná, hogy ha így van, akkor minden megkeresztelt embernek a gyülekezetben mindent szabad – ígét hirdethet, kereszthet, konfirmálhat, taníthat, eskethet, temethet nyilvánosan mindenki szeme láttára –, meg kell néznünk, mit ért Luther a papi szolgálaton, és ez után miért mondja, hogy *minden megkeresztelt ember pap!*

Papi szolgálat Luther szerint az, „hogy Isten elé járulva másokért könyörgjünk. Mert csak papot illet meg Isten elé lépni, és közbenjárni.” (Jer, örvendjünk, keresztyének! 51.o.) „...a papsággal méltók vagyunk arra, hogy Isten előtt megjelenjünk, másokért imádkozzunk, és egymást az Isten dolgai felől tanítsuk.” (Értekezés a keresztyén ember szabadságáról 46.o.) Az egyház babiloni fogságáról c. könyvben így ír: „Meg vagyon írva: »Ti kiválasztott nemzetség, királyi papság vagytok« (1Pt 2,9) és papi ország. Azért mi mind papok vagyunk, akik keresztyének vagyunk... Így írja le ugyanis Isten Malakiás próféta által: »A pap ajkai őrizzék a tudományt és tant keressenek szájából; mert a seregek Istenének követe ő« (Mal 2,7)” (100.o.) A Szentírás alapján állva Luther azt mondja, a pap szolgálata az, hogy Isten színe elé lépjen, oda víve a többi ember kéréseit, gondjait, bajait, örömeit, bűneinek terhét, és kérni Istent, legyen irgalmas, kegyelmes, igazságos, segítsen a hozzá kiáltó emberen, enyhítse szenvedéseit, bocsássa meg bűneit, vezesse, irányítsa egész életét, szabadítsa meg a bajból, minden nehézségből, és adjon békességet, megnyugvást, a terheket elhordozni tudó erőt!

Ilyen szolgálatot a Szentírás tanúsága szerint Izrael népe között egy, az Isten által elkülönített törzshöz, a Lévi törzshöz tartozó személyek láthattak el. Ők végezték a papi feladatokat: a nép különböző kéréseit vitték Isten elé, feláldozva az előírások szerint a különböző állatokat. A főpap pedig az egész nép képviselőjében évente egyszer lépett úgy az Isten színe elé a szentélyben, hogy áldozatot mutasson be a nép és a saját bűnei miatt, bűnbocsánatot, kegyelmet és irgalmat kérve az Istentől.

Izrael népe között ez volt a rend. Hogyan lehetünk mégis mi mindnyájan papok? Az egyetlen, igazi Főpap miatt! Az egyetlen, igazi Főpap Jézus Krisztus, aki nemcsak egy nép, hanem az egész emberiség, minden ember bűnét vitte Isten elé úgy, hogy felvette, magára vette azokat. És így, minden ember bűnével terhelten mutatta be az áldozatot: az életét, önmagát adta, áldozta föl! Az ártatlan, aki bűnt nem ismert, bűnössé lett értünk, a főpapi áldozatot „egyszer s mindenkorra megcselekedte, amikor önmagát adta áldozatul.” (Zsid 7,27) Szépen írja Luther is: „Csak egyszer áldozta fel magát. Maga a pap is, meg az áldozat is. Oltára pedig a kereszt. Drágább áldozatot nem adhatott az Isten, mint mikor magát odaadta, s elemésztí magát a szeretet tüzében.” (Jer, örvendjünk keresztyének 159. o.) Krisztus papsága – írja Luther – lelki-ekben áll, amint láthatatlan szolgálattal közbenjár értünk a mennyben Isten előtt, és ott felajánlja önmagát, és mindent megtesz, amit egy papnak meg kell tennie... de nemcsak imádkozik és közbenjár értünk, hanem belül is, lelkileg tanít minket Lelkének élő tanáival. (Értekezés a keresztyén ember szabadságáról 45. o.)

Krisztus ebben a papi szolgálatában részesíti a megkereszteltet, a benne hívőket, a gyülekezetet, az egyház népét, hogy „a víz fürdőjével, az ige által megtisztítva megszentelje, így állítja maga elé az egyházat dicsőségben, hogy ne legyen rajta folt..., hogy szent és feddhetetlen legyen”. (Ef 5,26–27) Ezért – mondja Luther – Krisztusban papok és királyok vagyunk mind, akik Krisztusban hiszünk. (Értekezés ... 45. o.) „Krisztus ezt úgy adta át nekünk, hogy ha hiszünk benne, akkor mint testvérei, örökösársai és királyársai, egyúttal paptársai is lehetünk, akik a Lélek által a hit bizalmával mernek Isten elé lépni, és így kiáltani: Abbá, Atyám! (Rm 8,15; Gal 4,6; uo. 46. o.) Nincs tehát külön közbenjáróra vagy bármilyen közvetítőre szükségünk, ha Istenhez szeretnénk fordulni, hiszen Krisztus közvetlenül közbenjár értünk az Atyánál, sajátjaiként, megváltottjaiként képvisel minket. Krisztuson keresztül, az ő papságában részesedve mi is közvetlenül fordulhatunk Istenhez, és vihetjük elé kéréseinket, bajainkat, örömeinket, de nemcsak a sajátunkét, hanem másokét is! Ebből következik, hogy igazából nincs szükség arra, hogy pl. a lelkéssel imádkoztassunk elhunyt szeretteinkért, úgy, mintha az biztosabban célba érne a saját imádságunk helyett. Így biztat bennünket maga Luther is: „ne imádkoztass beteg hozzátartozóddért, hanem imádkozz érte te magad! A te közbenjáró imádságod, ha hittel és kitartóan mondd, semmivel sem kevésbé hatékony, mint az az imádság vagy mise, amit a pappal mondatnál érte.” (Ker. Ig. 2008. tavasz 21. o.)

A gyülekezetben, ha együtt vagyunk, akkor mind mint papok vagyunk együtt, azaz Krisztusba vetett hittel együtt járulhatunk az Isten színe elé, és vihetjük oda minden gondunkat, bajunkat, örömmünket, és Isten színe elé vihetjük testvéreink életét, annak minden eseményét! Mi magunk járhatunk közben szeretteinkért, a környezetünkben élőkért, minden emberért!

Az egyetemes papság az egymásért való közbenjárás felelőssége mellett még egy másik felelősség-hordozással is jár: Isten igéjének, törvényének és evangéliumának a követői, közvetítői vagyunk a világban! Mint keresztyének – fogalmazza Luther – bírjuk az Isten igéjét, hogy az evangélium minden emberé, és hogy minden keresztyén az Isten által ki van tanítva, és fel van kenve pappá... ha pedig úgy van, hogy bírják az Isten igéjét,... akkor tartoznak is vele, hogy azt vallják, hirdessék, tanítsák és terjesszék. (A ker. gyülekezet jogáról és hatalmáról 74. o.) Ezt a keresztyénnek nemcsak joga, de kötelessége is tenni az üdvösség és az Isten kegyelme elvesztésének terhe mellett. Teljesen nyilvánvalóan a keresztyén hívő ember ezt a felelősségteljes megbízatását ott kell, hogy végezze, ahol nem hívők, hanem keresztyén hit nélkül élők vannak jelen. A hívők közösségében a nyilvános ige-szolgálattal megbízott és erre elhívott lelkésznek a feladata ez. (uo. 75–76. o.)

Milyen az a hely, ahol sok pap van együtt? Természetesen jó, ebben a világban a legjobb, mert ott Krisztus, az örök Főpap közösségében mindannyian Isten színe előtt lehetünk, oda vihetjük a saját és egymás életének ügyes-bajos dolgait, imádkozhatunk egymásért, közbenjárhatunk Istennél egymásért, hallhatjuk Isten igéjét, így erősödünk hitünkben, hogy a világban hirdethessük az örök evangéliumot! Adja Isten, hogy mindannyian ilyen felelősségteljes és hűséges papok legyünk!

Isó Zoltán (ev. lelkész, Veszprém)

Ökumenikus imahét 2010

Az ökumenikus imahéten Ittész János, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke szerdán Esztergomban a református templomban, csütörtökön Székesfehérváron a baptista imaházban, szombaton pedig a veszprémi Szent Margit-plébániatemplomban hirdette Isten ígését. Az imahét zárónapján, vasárnap este a Vas megyei Uraiújfalu evangélikus temploma adott helyszínt (képünkön) ünnepi istentiszteletnek, melyen dr. Veres András szombathelyi római katolikus megyés püspök, valamint Ittész János evangélikus elnök-püspök hirdetett ígét a nagyszámú gyülekezetnek. (Az ígihirdetésből lapunk 4. oldalán közlünk részleteket.) A történelmi jelentőségű alkalmon részt vettek a környékbeli egyházközösségek hívei, lelkipásztorai, valamint Rostáné Piri Magda, a Vasi Evangélikus Egyházmege esperese.

Omingerné Erzsébet (Győr)

Hála egy orvosért

A győri Evangélikus Diakonissza Anyaház ez év februárjában ünnepi fennállásának 100. évfordulóját. A centenárium alkalmából – az általános emlékezés keretén belül – szeretnék kiemelni egy momentumot az 1944–51 közötti időről.

Ismeretes, hogy a diakonisszák árva gyermekek nevelésével is foglalkoztak. Ahol pedig gyermek van, ott orvosra is igen nagy a szükség. Különösen, ha az több gyermek egészségére is

vigyáz. Itt emelném ki, hogy a győri intézet háziorsosa akkoriban dr. Malasits Gyula volt, aki végtelen szeretetével kísérte figyelemmel az ott élő gyermekek mindennapjait. Különösen vonatkozik ez az egyes ünnepekre.

Minden év karácsonyán saját otthonába hívott négy-hat gyermeket, akik (nem lévén másutt otthonuk) az intézetben laktak. Mindig más és más gyereket hívott uzsonnára, akiket a vendéglátáson kívül kis apró csomagokkal, ajándékokkal is meglepett. Ez oly nemes gesztus volt tőle, melyre még fél évszázad után is hálával és tisztelettel emlékezünk vissza, akik részesültünk e nemes gesztusból. Hálával gondolunk ma is az ott eltöltött szeretetünnepekre, a karácsonyokra. Nem csak a hippokrateszi eskü maximális betartása volt életének vezérfonala, hanem szakosodott munkájával is azt bizonyította, hogy az emberek betegségük mellett lelki megpróbáltatásban is szenvednek. Ezért választotta hivatásszerűen az akkor legjobban félt tüdőbetegek kezelését, mert tisztában volt azazal, hogy az egész társadalom hogyan viseltetett az ilyen betegségben szenvedőkkel szemben.

A fentiekért haló porait most is hála övezi, a jó Istentől kapott természetének áldásaiért. Ezért tartottam fontosnak felidézni alakját az anyaház fennállásának századik évfordulóján.

(Egy egykori árva gyermek)

Január 26-án családi ünnepségen köszöntötték 102. születésnapján Zsohár Lenke diakonissza nővért, a győri evangélikus szeretetház legidősebb lakóját.

Százkét év a szeretet szolgálatában

Egy évben, egy hónapban született – sok más mellett – Wass Albert erdélyi íróval, Teller Ede világhírű atomfizikussal. A most 102 éves Zsohár Lenke ugyan nem írt rojtosra olvasott regényeket, nem végzett világot rengető kutatásokat, de diakonisszaként két emberöltőn át állhatatosan szolgált Istent, a szeretetet, a híres győri Csillag-szanatórium – egy ideig hadikórház – műtősnővéreként pedig az emberi életet.

– *Hosszú életem egyik legnagyobb ajándékának tartom, hogy szemüveggel ugyan, de mindennap olvashatom a Bibliát. Isten szavát, ígését, amelyek számomra az örök igazságot, az erőt, az életet jelentik. Arra figyelmeztetnek, hogy életünk során igazán csak az Úrban bízhatunk, aki mindenkor megsegíti, nem hagyja magára az embert, a legnagyobb bajban is mellettünk áll. Egész életemben tapasztaltam ezt, ezért is hiszem Isten segítő szeretetét és kegyelmét – vallotta a 102 éves ünnepelt, majd csendesen hozzátette: – *Kegyelem ez a nagy idő, de már szeretnék hazamenni, az igazi otthonomba!**

Zsohár Lenke életútja Kőszegről indult, Győrött avatták diakonisszává, szolgálatát is sokáig a folyók városában, a híres Csillag-szanatóriumban végezte. Ahogy szavaiból kiderült: innen vitte az egyik orvos 1956 októberében Mosonma-

gyaróvárra, hogy Lenke nővér – kollégáival együtt – a sortűz áldozatain segítsen. A vérfürdő borzalmas képeit, az áldozatok, a sebesültek fájdalmas arcát, a vigasztalásul nekik szánt szavakat az elmúlt ötvenégy esztendő sem tudta kitörölni a nővér emlékezetéből. Aki a Csillag-szanatórium megszűnése után az ország másik végébe, Orosházára került, ahol szintén tanult hivatását gyakorolta.

Miután 1968-ban visszatért Győrbe, egy évtizedig a börcsi szeretetotthon vezetője volt. Nyugdíjba vonulása óta a győri szeretetházban él, ahol derűt és nyugalmat árasztó szobájában verssel és virággal, énekkel és bibliai igékkel köszöntötték születésnapján az intézmény munkatársai.

(Forrás: www.kisalfold.hu)

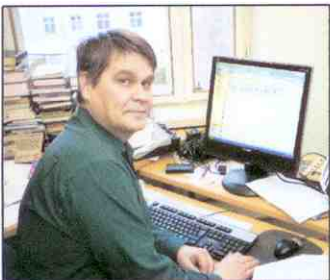
Menyes Gyula (püspöki titkár, Győr)

Megkérdeztük...

Jussi Rytkönen

evangélikus lelkész, a finn evangélikus egyház
hetilapjának, a Kotimaanak az újságíróját

Hogyan választanak érseket a finn evangélikusok?

A finn evangélikus egyházban ez év februárjában választunk új érseket. A hét jelölt – ami több és kevesebb is lehetne – között van püspök, professzor, külmisziói szolgálatvezető és gyülekezeti igazgató lelkész is.

A püspökválasztás szavazásában minden egyházkerületi lelkésznek szavazati joga van. Ezen kívül

minden gyülekezet már jóval a szavazás előtt megválaszt – a gyülekezet nagyságától függően – egy vagy több úgynevezett laikust, akik a szavazásnál képviselik őket. Ennek az a lényege, hogy a paritás elve alapján a választók fele lelkész, fele nem lelkész legyen.

Amikor érseket választunk, a rendszer éppen úgy működik, mind a püspökválasztás esetében, de azon túl minden egyházkerületből jön még néhány további választó. Ezek a zsinat tagjai (108 fő), plusz az egyházkerületi káptalanok tagjai és az egyházkerületek képviselőtestületének tagjai is.

Ebben az esetben ezúttal összesen 1226 választó (közöttük 429 lelkész és 429 laikus) szavaz. Február 18-án lesz az első forduló. Ha a hét jelölt közül senki nem kapja meg a szavazatok több mint a felét, akkor a két legtöbbet kapott jelölt között új választást kell tartani. Ennek fordulója március 11-én esedékes.

Az érseki székhely Turku városában van, ami 1812-ig Finnország fővárosa volt. Az első katolikus püspökséget 1276-ban itt alapították meg. Akkor az egész ország a turkui püspökséghez tartozott. A többi egyházkerület a történelem során alakult. Ma kilenc egyházkerületünk van tíz püspökkel, mert a turkui egyházkerületben az érseken kívül még egy püspök is van.

A turkui püspököt 1817-ben – a reformáció háromszázadik évfordulóján – érseki „rangra” emelték. Jacob Tengström volt az első érsek. E méltóságra emelés egyik oka politikai volt. A Napóleonnal kötött szerződés alapján I. Sándor orosz cár elhódította Finnországot a svéd királyságtól. 1809-ben született meg az orosz birodalomhoz tartozó autonóm finn állam. Az önálló finn evangélikus egyház is akkor született meg, addig a svéd evangélikus egyház része volt. A régi érseki székhely a svédországi Uppsalában volt (ma is). Az oroszok jónak látták azt, hogy legyen egy érsek Finnországban is. És így lett nekünk is érsekünk.

Az érseki cím tulajdonképpen azt jelenti, hogy a legrégebbi püspökség birtokosa. Az érsek nem a többi püspöknek a felettese. Azt mondják, hogy „primus inter pares.” (Első az egyenlők között. – a Szerk.)

Az érsek feladata mégis különbözik a többi püspökétől. Püspöki feladatain túl az egyház külpolitikájával is foglalkozik. Sokat utazik külföldre. Egyben a Helsinkiben székelő „egyházkormány” vezetője, és a Turkuban évente kétszer ülésező zsinat szóvivője is. A társadalom, az állam és a média az érseket az egész finn evangélikus egyház vezetőjének tekinti. Amiben – ilyen alapon – van is némi igazság.

A mindenkori érsek széleskörű munkája miatt 1998-ban hozták létre a második püspöki címet a turkui egyházkerületben. A finn püspökök (és az érsek is) egészen a nyugdíjba menetelükig szolgálnak. A jelenlegi érsek Jukka Paarma 1998 óta tölti be ezt a hivatalt, azelőtt turkui esperes volt. Az idén, június 1-jén vonul nyugdíjba. Az új érsek beiktatása június 6-án lesz a turkui középkori patinás nagytemplomban.

És hogy milyen kérdésekkel kell ma foglalkoznia az új érseknek? Sajnos sokan lépnek ki egyházunkból. Idén januárban átléptük a húsz százalékot. Tehát a lakosság húsz százaléka már nem tartozik evangélikus egyházunkhoz. (A hatvanas évek elején ez hat százalék volt.) Az egyház gazdasága is nagy kérdés, valamint az egyenműek házasságának megáldása is. De erről egyházunkban a túlnyomó többség hallani sem akar...

Babits Mihály (1883–1941)

CSILLAG UTÁN

Ülök életunt szobámban,
hideg teát kavarok...

Körülöttem fájás-félés
ködhálója kavarog.

Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot
s megpillantok odakint egy
igéretes csillagot.

Ó ha most mindent itthagynék,
mennék a csillag után,
mint rég a három királyok
betlehemi éjszakán!

Gépkocsin, vagy teveháton –
olyan mindegy, hogy hogyan!

Aranyat, tömjént és mirrhát
vinnék, vinnék boldogan.

Mennék száz országon át, míg
utamat szelné a vám.

„Aranyad tilos kivinni!”
szólna ott a vámos rám.

„Tömjened meg, a mi csak van,
az mind kell, az itteni

hazai hatalmak fényét
méltón dicsőíteni!”

Százszor megállítanának, –
örülnék, ha átcsuszom:

arany nélkül, tömjén nélkül
érnék hozzád, Jézusom!

Jaj és mire odaérnék,
hova a csillag vezet,

te már függnél a kereszten
és a lábad csupa seb,

s ahelyett hogy bölcsőd köré
szórjak tömjént, aranyat,

megmaradt szegény mirrhámmal
keserűszagu mirrhámmal

kenném véres lábadat.

Ha Isten igéjéért háborúság, nyomorúság vagy üldöztetés ér – mint ahogy ez a szent kereszttel vele jár –, vigasztald magadat Isten kegyelmével, ügyedet pedig bátran és nyugodtan bízd Isten atyai jótetszésére. Hiszen annak a kezében vagy, aki ezt mondhatta: „Senki ki nem ragadja őket az én kezemből.” Isten ments, hogy ügyünk a saját kezünkben legyen, mert mi gyalázatosan elvesztegetnénk azt.

Dr. Luther Márton

Dr. h.c. Keveházi László (ny. ev. esperes, Kőszeg)

„Szent igédnek fáklyafénye...”

Gondolatok a vasárnapok ünnepi igéi alapján

Ahogy a négy vasárnap ünnepi igéjén elgondolkoztam, sorozattá állt össze bennem. Ez a négy vasárnap róla szól: Istenről és Fiáról, Jézus Krisztusról. Az Atyát és Fiát együtt láthatjuk, egységükről olvasunk az igékben. Ezért a személyt egyetlen szóban, sőt betűben foglaltam össze: *ő*. Minden ünnepi igében az *ő cselekvéséről van szó*. Olyan cselekvéséről, amire nekünk szükségünk van. Így olvaszuk áldással a négy vasárnap ünnepi igéjének magyarázatait.

HATVANAD VASÁRNAP HETE

„Miután régen sokszor és sokféleképpen szólt Isten az atyákhoz a próféták által, ezekben a végső időkben a Fiú által szólt hozzánk, akit örökösévé tett mindennek, aki által a világot teremtette.” (Zsid 1,1–2)

Ő szól. Urunkat az különbözteti meg a bálványoktól, hogy *ő* szól. Szavával kezdődött a világ teremtése, így kezdődött népének élete, ezzel kezdődik az új keresztyén élet is. *Ő* szól. Méghozzá: sokszor és sokféleképpen. Ki tudná felsorolni megszólalásainak számát, alkalmát, módját.

Ez az ige emlékeztet Sylvester János Újszövetségének bevezető versére: „*Próféták által szólt néked rigén az Isten, Az kit ígért, imé, végre megadta fiát. Buzgó lilekvel szól most ez néked ez által, Kit hagyja, hogy hallgass, kit hagyja, hogy te kövess... Itt vagyon az tudomány, mely örök íletet ad.*”

Úgy is fogalmazhatnánk, hogy Jézus igéje Isten utolsó szava. A keresztyén élet titka pedig: *őt* hallgatni. Naponta és minden alkalmat megragadva „buzgó lilekvel”. Ahogyan Sámuel tanulta: „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád.” S ahogyan Túrmezei Erzsébet fogalmazta: „Csak szólj egy szót, s meggyógyul a szívem, meggyógyul a szavam.”

ÖTVENED VASÁRNAP HETE

„Ezt mondta Dániel: Isten neve legyen áldott örökkön-örökké, övé a bölcsesség és a hatalom” (Dán 2,20)

Ő megvilágosít. Az ige megértéséhez most nem elég ez az egyetlen vers, hanem szükséges lenne az egész fejezet ismerete: Dániel megfejti Nebukadnezár álmát. Az álom az akkori világbirodalmak és a király sorsáról szól: mindezek Isten hatalmában vannak. Így látta Jézus Poncius Pilátust, Heródest, így látja a mai hatalmakat is.

De ha most a versre figyelünk, azt is tudnunk kell, hogy ezt az álmot imádság és társai közössége segítségével Dániel értette és magyarázta meg. Ebben a versben pedig az egésznek alaphangját adja meg: *övé a bölcsesség és a hatalom*. És nemcsak a kormányzás bölcsessége és hatalma, hanem a *megvilágosítás ereje* is. Dániel ebben is Istennek adja a dicsőséget. *Íme, Isten titkaiba beleláthatott egy ember*. *Ő* világosít meg. *Ő* tudja megmutatni elrejtett akaratát, titkát.

S ha az előbbi magyarázatban egy magyar humanista-reformátorra utaltam, hadd emlékeztessenek itt magára Lutherre, és arra, amit „toronyélménynek” nevezünk. Ez volt életében a megvilágosodás pillanata, s mintha „a mennyországba lépett volna be.” Azt olvastam egy teológustól, hogy a reformáció ma is egy-egy személyes „toronyélmény”; Isten megvilágosít, sőt egyre többet mutat meg magából, akaratából és a jövőnkéről.

Istenünk adjon ma is ilyen megvilágosító pillanatokat, hogy mi is *őt* dicsérjük Dániellel együtt!

BŐJT 1. VASÁRNAPJÁNAK (INVOCAVIT) HETE

„Mivel maga is kísértést szenvedett, segíteni tud azokon, akik kísértésbe esnek.” (Zsid 2,18)

Ő segít. Az embernek segítőtársra van szüksége, Isten így teremtett bennünket. Csak mese Münchhausen báró kalandjaiból, hogy egy gödörből saját hajánál fogva húzta ki magát. Ilyen nincsen. Kell, kellene, akik „kihúznak”, segítenek. Ez az ige Jézusról szól, sőt Jézus ajánlja: *ő* segít. Boldog az az ember, akinek Jézus a segítőtársa.

Emlékszem egy tolókcocsis fiatalemberre, aki egy ifjúsági órán ezt mondta: Nektek lesz segítőtársatok, nekem soha. De vegyék tudomásul, hogy nekem is van: Jézus, aki engem naponta segít. Igen, mindig és mindenben kérhetjük, bízhatunk benne. Ez az ige ezen túl életünk legnagyobb „gödöréről”, a kísértésről szól. Nem csak olyanokról, hogy elkövessem-e ezt, vagy sem. Ezek is komoly dolgok, de a legnagyobb kísértés a hit elvesztése. Gondoljunk Péterre, akinek Jézus azt mondta, el fogja veszíteni hitét, de *ő* imádkozik érte! És Jézus valóban nemcsak a tengerből, hanem a hitelenségéből is kiemelte, sőt fel is használta.

Megint eszembe jut egy történelmi példa. John Wesley, angol prédikátor írta le, hogy volt életének olyan szakasza, amikor elvesztette hitét. Prédikált, de hit és erő nélkül. Jézus emelte ki, s tette ezek térítőjévé. Igen, *ő* segít. Rajtunk is, mindennapjainkban is.

Egy régi énekeskönyv kis éneke cseng a fülemben: „Szenvedésben engedelmes, kísértésben győzedelmes, Jézus Krisztus, légy kegyelmes.”

BŐJT 2. VASÁRNAPJÁNAK (REMINSICERE) HETE

„Megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberhez hasonlónak lett, és magatartásában embernek bizonyult, megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a keresztfának haláláig.” (Fil 2,7–8)

Ő üdvözít. Ez a nagy mélységeket és magasságokat mutató ige útmutatás is. Úgy tűnik, Filippiben is bajok voltak, torzalkodás, feszültség. Nem először és nem utoljára az egyházban. Ez az ige utat mutat: Krisztus útját mutatja. Biztos „GPS”. Ezt a kifejezést a mai autósok értik, akik csak bekapcsolják, és útmutatásával biztosan célba érnek. Mindenre figyelmeztet. Egyszer magam is éltem vele, és időnként megszólalt: gyorsan méssz. Bizony, sokszor „gyorsan megyünk”, a másikat mindenáron megelőzve.

Jézus útja példa a keresztyének számára. Pál ezért idézi a filippieknek ezt a Krisztus-himnuszt. *De ennél többről van szó*. Krisztus azért járta végig az utat, hogy mi is végigjárhassuk, és célba érhessünk. Senki más nem tud átsegíteni a halál sötét alagútján, egyedül Krisztus, aki a keresztfának halálát járta meg, de győzött, Isten felmagasztalta. S azért, hogy velünk is ezt tegye.

Egy közelebbi példa jut eszembe. Régi gyülekezetünkben Sárkány Sámuel püspök és felesége sírját meg kellett szüntetni, és a templom kriptájába vittük a koporsókat. A család kérésére felnyitottuk, amikor már egyedül voltunk a kriptában. Egy légmentesen lezárt befőttesüveget találtunk benne, saját kezével megírt húsvéti, feltámadási igehirdetésével. *Ő* így várta Urát a mélyben, aki bizonyosan felvitte *őt*. És bennünket is, ha ez a Krisztus-himnuszt a miénk lesz. Ez a keresztfának titka, amely tündökölni tud. *Ő* üdvözít.

Egyházi pénzügyek – világi megközelítésben

A múlt év végén tekintélyes terjedelmű, mintegy 1115 oldalas szakkönyvet dobott piacra a Complex Kiadó. A gazdasági szakemberek figyelmét joggal felkeltő közpénzügyi kézikönyv valószínűleg elkerülte a karácsonyi könyvvásár bőségében ajándék után nézelődő egyháztagok figyelmét, hiszen a közpénzügyek alatt az átlagember mindössze az állami költségvetéssel kapcsolatos kérdéseket érti. Ha a könyv kizárólag az állami pénzügyeket tárgyalná, valószínűleg felesleges is lenne, hogy a karácsonyi ünnepkör zárását követően felhívjuk a kiadványra az egyházi lapok olvasóinak figyelmét. A rendszerváltozást követően azonban az egyházak is kiléptek a szűken értelmezett hitéleti karanténból, s számos, korábban kizárólag állami-önkormányzati közfeladat megoldásából vállalnak részt, közmegelegedésre, sokszor anyagi-szellemi teherbíráruk határán is túl. E közfeladatok ellátása során számtalan területen érintkeznek az állami és önkormányzati szervekkel és hatóságokkal, így az egyház is tekintélyes összegű közpénzt használ fel működése során. Bár ez a tény az iskolákat, szeretetintézményeket működtető gyülekezetek, felekezetek felelős tisztségviselői körében ismert, már az egyszerű egyháztagok körében sem tekinthető köztudottnak. Még kevésbé tájékozott erről az egyszerű – felekezetekhez nem kötődő vagy ezek tevékenységében aktívan szerepet nem vállaló – állampolgár. Ezért tekinthető ez a mű hézagpótlónak, mivel a széles szakmai közvélemény számára mutatja be az egyházak közéleti szerepvállalásának anyagi forrásait, felhasználási céljait.

A kötet több fejezetben átfogóan bemutatja az állami és önkormányzati pénzügyek forrásait, az adóztatás rendszerét, a költségvetési tervezés, gazdálkodás, beszámolás ellenőrzési és információs rendszerét. A hazai gyakorlat bemutatása mellett kitér az adott téma nemzetközi gyakorlatára, illetve bemutatja az európai uniós eljárásokat is. Az egyes fejezetekben megjelennek kiegészítő információként az egyházak közpénzkezelési előírásai és gyakorlata is. Az Olvasó megismerkedhet az egyház-finanszírozás európai modelljeivel és hazai gyakorlatával, az egyházak költségvetés-készítési és zárszámadási, valamint ellenőrzési előírásaival. A hazai gyakorlat bemutatása nemcsak általánosságban, hanem a katolikus, református és evangélikus egyházak tételes jogának ismertetésével is megtörténik, ezért nemcsak az érdeklődő világi szakemberek, hanem az egymás gyakorlata iránt érdeklődő egyháztagok is haszonnal forgathatják, illetve kézikönyvként használhatják.

A kiadványban az egyházi gazdálkodási gyakorlat bemutatása természetesen inkább csak kiegészítőnek tekinthető, terjedelmileg mindössze 3–4%-ot tesz ki. Fontosabb a megjelenés ténye. A szakmai közvélemény számára e kiadvány segítségével is tudatosulhat, hogy a magyarországi egyházakban a közpénzkezeléssel felelős gazdálkodás folyik, az egyházak belső jogi előírásai, valamint a gazdálkodásért felelős személyek elkötelezett tevékenysége garanciát jelent arra, hogy a többek között keresztény közösségek tagjaitól beszedett adók terhére is megvalósuló közfeladat-finanszírozás rendezett keretek között, az európai standardok szerint folyik.

A kiadvány egyházi vonatkozású fejezeteit a Magyarországi Evangélikus Egyház jogszakaként dr. Kőváriné dr. Benkő Ingrid és az MEE Országos Számvevőszékének elnöke, dr. Zsugyel János írta.

A közpénzügyek nagy kézikönyve. (Szerkesztő-lector: dr. Vigvári András és Gyórfi Dezső, szerkesztő: dr. Zsugyel János) Complex Kiadó 2009.

Göllner Pál (gyülekezeti tag, Budapest-Zugló)

Életek és énekek

„Isten szívében megpihenve ...” (EÉ 266)

Nikolaus Ludwig Graf von Zinzendorf (1700–1760) a herrnhuti testvérgyülekezet alapítója és vezetője, lutheránus teológus, író, költő, számos keresztény ének szerzője.

Vele kapcsolatban azt szokták megemlíteni, hogy amikor fiatal korában Düsseldorfban járt, látta Domenico Feti festményét a megfeszített Krisztusról. A kép alatt ez a szöveg állt: „Ezt tettem érted, te mit teszel értem?” A kérdés szíven ütötte. Ott, azonnal arra a szilárd elhatározásra jutott, hogy életét az Üdvözítőnek szenteli. Döntése mellett kitartott! – Bár lenne sokunknak hasonló elhatározása!

1722-ben a birtokán, a Herrnhut néven alapított közösségben telepítette le a hazájukból elűzött Morva Testvérközösség tagjainak egy csoportját. A közösség a pietista mozgalom egyik ágát képviselte. Zinzendorf számára – Lutherhez hasonlóan – fontos volt Isten objektív munkája a megváltásban. Éppen ezért központi helyet kapott énekeiben Krisztus személye, aki iránt mélységes szeretet hatotta át. Énekeivel nem zenei élményt akart elérni. Azt vallotta, hogy az ének nélkülözheti a világi (barokk) szépséget. Akár még „csúnya” is lehet, mert a tartalmi cél a lényeges: Krisztus „bolondságát” kell kifejeznie!

Krisztus váltság szerző sebéiről és vérééről szóló tanítása ezért énekeiben is fontos szerepet kap. Mint-ha előtte feszítették volna meg az Urat (Gal 3,1)!

Énekei megszületésében erőteljes az a személyes igény is, hogy azok által az Üdvözítővel beszélhet. A gyülekezet számára is fontossá tette az éneklést. Külön éneklési órák voltak, amelyeken kívülről megtanulták az énekeket.

Énekeskönyvünkben az *Isten szívében megpihenve, Forrjon szív a szívre hát!* kezdetű éneket ő írta. Az ének az evangélikusokkal egységben maradt testvérgyülekezeti mozgalomnak egyik alapéneke volt. Világosan kifejezte a közösség lelkületét. Együttal kérdés is volt a gyülekezet láthatatlan fejétől, Krisztustól, hogy adja nekik az egység és testvériség Lelkét. Mert ők is azt akarták, hogy Krisztus főpapi imája szerint (Jn 17,11) egyek legyenek.

Nem hallgatható el, hogy Zinzendorf általában nagyon hosszú énekeket írt. Bizonyára sok mondani-valója volt Urához. Egyik munkatársa, a gyülekezet későbbi vezetője, Christian Gregor (1723–1801) lerövidítette és átírta Zinzendorf énekeit. A címben szereplő ének így kapta meg a négy versszakos – végleges – formáját.

Az ének magyar fordítója dr. Thaly Lóránd (1874–1940) orvos és egyházi énekköltő.

Csak megemlítjük, hogy Zinzendorf másik éneke is szerepel énekeskönyvünkben: Vezess, Jézusunk, véled indulunk. (EÉ 443)

Adja az Úr, hogy a Kedves Olvasónak is élő közössége legyen Krisztussal és mai tanítványával!

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Köszönjük januári rejtvényünkre küldött megfejtéseiteket. A helyes válasz: „SZENTLÉLEK” volt. Mindannyian próbáltátok lerajzolni a harmadik isteni személyt, és mindenki galamb formájában ábrázolta. Ez így helyes.

A pontszámok a következőképpen módosultak:

Asbóth Dorina, Rábcakapi (20)
Asbóth Lídia, Sopron (20)
Balás Dóra Katalin, Budapest (20)
Beledi hittanosok (20)
Nagy Bálint, Hegyeshalom (20)
Nagy Patrik, Mihályi (20)
Nagy Réka, Hegyeshalom (20)
Tapolcai Márton, Sopronnémeti (20)
Tapolcai Tamás, Sopronnémeti (20)
Tóth Anikó, Lébény (20)
Nemesszalóki 5. oszt. hittanosok (10)

Január második felében az ökumenikus imahét alkalmaira gyűjtötte össze Isten igéje a keresztyéneket. A különböző felekezethez tartozó hívek felkeresték egymás templomait, és együtt imádkoztak a keresztyének egységéért. A hét alapigéjét Lukács evangéliumának 24. fejezete adta, amelynek egyik szakasza az emmausi tanítványok története.

Kleopás és társa Jézus feltámadása után indult el egy Emmaus nevű faluba. Szomorúan ballagtak az úton hitükben megrendülve, értetlenül gondoltak vissza a nagyhéten történetekre. Reményvesztetten, félelemmel és aggodalommal teli szívvel tekintettek a jövő felé. Késő este azonban, mikor visszafelé siettek Jeruzsálembe, mintha teljesen más emberek lettek volna: a hit csendes öröme és a reménység békessége sugárzott róluk. Hogy mi történt velük útközben, arról szól a következő vers:

„Emmausba több út is vezet:
 tört reményekkel kikövezett,
 Ketten járjuk, vagy néha többen,
 És újra, újra belénk döbben,
 Hogy meghalt! És el is temették,
 A sírkövet lepecsételték!
 ... hogy feltámadt és újra élne? ...
 Ki hallgat ma ilyen beszédre?
 – mondjuk ki szomorúan, halkán,
 – s a szívünk veszik a szavakban,
 De mégis:
 Irgalmas Isten! Hinni akarunk!
 És észrevétlen – már hárman vagyunk.”

(Lukátsi Vilma)

Hogy ki a harmadik? Maga Jézus Krisztus. Ő az, aki a tanítványok útítársául szegődött, meghallgatta panaszukat. Szavaival eloszlatta félelmeiket, újrahevítette szívükben a tüzet, így tapasztalták meg azok Isten igéjének éltető, újíto erejét.

Mindannyiunknak megvan a maga emmausi útja, amelyet újra és újra végig kell járnunk Jézusra tekintő hittel. Ő megnyitja szemünket a látásra, fülünket a hallásra, és szívünket a reménységre, örömré. Az ökumenikus alkalmakon is tanúi voltunk annak, hogy mind egyesek vagyunk Krisztusban, testvéri közösségben éltük át hitünk örömet, az összetartozás erejét. Kerestük és megtaláltuk, ami összeköt bennünket: Jézust. Tanúságot tettünk arról, hogy mindannyian hozzá tartozunk.

Maradj velünk! – kérték a tanítványok Jézust. Hívjuk mi is hajlékunkba és életünkbe a feltámadott Krisztust Wilhelm Löhe német evangélikus lelkész imádságával:

„Maradj velünk, Urunk, mert esteledik, és a nap aláhanyatlott.
 Maradj velünk és egész egyházaddal. Maradj velünk a nap alkonyán,
 az élet alkonyán, a világ alkonyán. Maradj velünk kegyelmeddel
 és jóságoddal, szent igéddel és szentségeddel, vigasztalásoddal

és áldásoddal. Maradj velünk és minden hiveddel most és örökké.
 Amen.”

A rejtvény megfejtéséhez olvassátok el Lukács evangéliumának 24. fejezetét!

- feladat: Haladjatok végig a labirintus útján, majd olvassátok össze azokat a betűket, amelyeket érintettetek! Így az igeszakasz egy versét kapjátok, amely az ökumenikus imahét mottója is volt.

- feladat: Keressétek meg Jézusnak ezt a mondatát és az azt követő igeverset a fejezetben! Kiről beszél ott Jézus?

Megfejtésként Jézus mondatát és a nevet várom tőletek.

A helyes megfejtést beküldők pontokat gyűjtenek, és félevente kapnak komolyabb és értékeőbb jutalmat júniusban, illetve decemberben. Erre egyrészt azért van szükség, mert egyre többen külditek be megfejtéseiteket, és ezáltal a kitartást és a rendszeres részvételt is honorálni tudjuk. Másrészt, mivel gyülekezeti hittanoscsoport is küld be megfejtéseket, őket nem egyénileg, hanem csoportosan szeretnénk megjutalmazni. A jutalom értéke a fél év alatt gyűjtött pontok számától függ.

Beküldési határidő: 2010. február 28.

Cím: Dunántúli Harangszó Szerkesztősége

9001 Győr Pf.: 1639

Várjuk megfejtéseiteket, jó fejtörést kívánva!

Kata néni

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Nyereményszelvény 2010. február

Név, életkor:.....

Lakcím:.....

A megfejtést külön lapra írjátok le! .....

Papp Judit (hatodéves teológus, Kőszeg)

Jézus megkísértése

Mt 4,1–11

Az első századokban, az őskeresztény időkben szép szokás szerint hús-vét hajnalán került sor a katechumenek megkeresztelésére. Ők voltak azok a jelöltek, akik a negyvennapos böjti időszakban tanultak, és megismertették velük a kereszténység lényegét. Ebben a sorban alapvető jelentőségű volt Jézus megkísértésének a története, mivel kirajzolódik benne mindaz, hogy mit is jelent Jézus megváltói műve, és mit is jelent az ő követésében járni.

Ebben az evangéliumi szakaszban Jézus sajátos küzdelme tárul elénk. Az elhívásában a Lélek által épphogy csak megerősített Istenfiú – *hiszen ahogyan olvassuk az evangéliumot, Jézus keresztisége és megkísértésének története szorosán összekapcsolódik* – most a Lélek vezetésével a pusztában van azért, hogy találkozzon a Kísértővel. Megerősíti Isten az elhívásában, és azonnal engedi, hogy megpróbáltassék?

Sokszor tesszük fel a kérdést, hogy miért kapunk próbákat. Miért kerülünk próbás helyzetekbe? Luther Márton így válaszol erre: *„Azért, hogy a hitünk alaposan kipróbált legyen. Mert különben úgy táncoltatna az ördög, mint a szél a szalmaszálát.*” Valóban, a próbák edzettebbé tehetnek, ha kitartóak vagyunk. Keresztényként sem kerülhetjük ki a nehéz helyzeteket, de tudhatjuk, hogy Isten, aki a keresztiségben gyermekévé fogadott, nem hagy egyedül benne. Mint jó szülő, megmutatja a helyes és kivezető utat. Azonban hogyan fog a gyermek dönteni? Bizony tapasztalat, hogy amíg meg nem érinti a forró kályhát, nem akarja elhinni,

hogy megégeti magát. Ember, lázadó természet, és az önmaga eszére próbál támaszkodni kezdetektől fogva.

Jézusnak földi küldetése során végig szembe kellett néznie a próbakövekkel. Még a kereszten is azt hallja, ha Isten Fia szálljon le onnan. A pusztában töltött negyven nap után pedig megéhezik. A Kísértő nem is várat magára, megjelenik, és ezt a nagyon is emberi hiányérzetet próbálja kihasználni. A hiányérzet – amely így vagy úgy, de mindannyiunk számára ismerős érzés – valamilyen formában életünk valós tényezője.

A Kísértő odalép Jézushoz, és először a hiány kézzel fogható betöltésére buzdítja. Jézus elutasító válasza ellenére sem adja fel, így egyre inkább próbálja elhitetni azt, amihez a pusztában minden adott ahhoz, hogy *„azt mondja az ember gondolatával az emberben: én vagyok a világ közepe.”* (Rónay György) Jézus figyelmét önmagára próbálja irányítani, istenfiúi mivoltára, arra a hatalomra, ami Istentől adatott számára. A Kísértő próbálja összekuszálni, összemosni az igazságot a hazugsággal. Igaz, hogy Jézus csodát tud tenni. Igaz, hogy meg van írva, Isten angyalainak parancsot ad, és azok tenyerükön hordozzák. Azonban, mint egy gyakorlott szélhámós, ezek után már a világ minden országát ajánlja Jézusnak cserébe a hódolatért. Eladná azt, ami nem az övé, hiszen Isten a világ Ura és Teremtője. Az igazság keveredik a hazugsággal.

Azonban, ahogyan Pál apostol a Filippi levélben írja, Jézus *„nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Isten-*

nel”, hiszen nem isteni hatalmának fitogtatásával győzött ott a pusztában és majd a kereszten, hanem embert mentő szeretetével. Engedelmes volt mindvégig azon az úton, amit az Atya kijelölt számára. A megpróbáltatások, az emberi élet korlátai között, a keresztség útján.

Földi életünk során Krisztus-követő emberként sokszor szembetaláljuk magunkat a hiány embert próbáló helyzetivel és a különféle lehetőségekkel, amelyek alternatívát kínálnak azok betöltésére. A hiány betöltésére, ami valójában nem erkölcsi erőpróbának vet alá, hanem az Istenhez való viszonyt firtatja. Az *„én vagyok a világ közepe*”, ami a mindent szabad képzést próbálja elhitetni. Bizony sokszor el is hiszi ezt az ember önmagáról, és az atyai útmutató szó ellenére is megérinti a forró kályhát.

Az előttünk álló böjti út legyen újabb lehetőség arra, hogy számba vegyük mindazokat a próbaköveket életünkben, amelyek elénk kerülve könnyen elfordítják gondviselő Atyánkról a tekintetünket. Legyen újabb lehetőség arra, hogy meglássuk és őszintén megbánjuk mulasztásainkat, és a szabadító Istenhez kiáltunk, aki Krisztus érdeméért bűnbocsánatot és újult erőt ad a megfáradtunknak.

„Szívemet kétféle húzás tépi, egyre lyukasabb, egyre zavartabb-ládd-e, sokszor már azt se tudom, melyik a te horgod zsinegje s melyik a mélység inda-köteléke. Vonj hevesebben! Önerőmből nem jutok én soha hozzád.” (Weöres Sándor) Ámen.

Feladó: DUNÁNTÚLI HIRADGYSZÓ

Szerkesztősége

Győr

Pf.: 1639

9 0 0 1

NYOMTATVÁNY